

Vierduizend Morrissen per jaar

Eén van de oude fabriekshallen op het voormalig Defensie-terrein aan het Merwedekanaal is onlangs op een bijzondere manier in het zonnetje gezet. Het ging om de oude Morrishal die wordt gesloopt. Tijd om stil te staan bij deze historische plek, waar Utrechtse autogeschiedenis werd geschreven.

Het terrein waarop de hal zich bevindt was ooit het werkerterrein van de Jan Jongerius NV, totdat het halverwege de vorige eeuw na het faillissement in handen kwam van Defensie. De Jan Jongerius NV was op zijn hoogtij-dagen, met zo'n 700 werknemers in dienst, één van de grootste werkgevers van Utrecht.

In 1888 werd Jan Jongerius geboren als tuinderszoon, groeide op en ging werken op het bedrijf van zijn ouders. Hij verzorgde het transport van groente en fruit naar verschillende kazernes in Utrecht. Eerst per paard en wagen, later met gemotoriseerd vervoer, en daar lag zijn passie.

Er volgde een carrièreswitch. Jan nam een autoreparatiebedrijf over en ging zich bezig houden met de assemblage van onder andere vrachtwagens en autobussen in grote fabriekshallen achter en naast zijn woning, waarvan er steeds meer werden bijgebouwd. Ondertussen werd hij verantwoordelijk voor de bouw van het eerste Nederlandse Texaco tankstation, nadat hij de rechten voor verkoop van brandstoffen had verworven. Ook werd hij Ford-dealer, en meteen ook de grootste van Nederland. In de Utrechtse volksmond werd hij inmiddels Jan Ford genoemd.

Rijksmonument

Binnenkort worden alle hallen gesloopt en alleen de Villa Jongerius, het vroegere woonhuis van Jan Jongerius en zijn gezin, het hoofdkantoor en de omringende tuin blijven bewaard. Dit 'Jongeriuscomplex' heeft de status van Rijksmonument.

De villa is tegenwoordig in gebruik als evenementenlocatie. Het kantoor wordt, net als de villa, in oude staat hersteld en zal ook worden herbested. Rondom het Jongeriuscomplex verschijnt vanaf 2018 een grote nieuwe woonwijk met circa 450/550 woningen.

Houtopslag

Diverse modellen van Morris op een rij

Eén van de fabriekshallen die gesloopt gaat worden, wordt nu nog steeds de Morrishal genoemd. Een bijzondere naam voor een hal op het terrein van een Forddealer...!

De grote, meest oostelijke, hal op het terrein was gereedgekomen in 1945 en werd in gebruik genomen als houtopslag. Het is een ruimtelijke hal waarin opvallende elementen zijn te zien. Het betreft de stalen spanten en kolommen die een bijzondere vormgeving hebben. Ze zijn door Jan Jongerius zelf en zijn personeel ontworpen en gefabriceerd. Vanwege de bijzondere waarde van deze spanten en kolommen heeft

Defilé langs het oude Jongeriusgebouw

de gemeente Utrecht besloten een deel te bewaren om te kunnen hergebruiken in de nieuwe woonwijk. De stalen kolommen zouden, om de identiteit van het gebied te benadrukken, bijvoorbeeld in de openbare ruimte van de nieuwe woonwijk gebruikt kunnen worden als lantarenpalen, straatmeubilair, of speeltoestellen. De gebiedsontwikkelaar en de gemeente Utrecht gaan dat samen onderzoeken.

In de clinch

In 1950, in een tijd van tegenvallende inkomsten van het bedrijf, werd de hal voor 100.000 gulden per jaar verhuurd aan J.J. Molenaar's Automobielfabriek uit Amersfoort. Molenaar had te

Nog een keer verzamelen in de Morrishal

kampen met ruimtegebrek en lag al jaren in de clinch met de gemeente Amersfoort, omdat ze geen vergunning kregen om een nieuwe hal te bouwen. De nodige ruimte werd gevonden in de op dat moment niet gebruikte hal van Jongerius.

Engeland, waarna ze in elkaar werden gezet en naar het moederbedrijf in Amersfoort gereden. Deze route werd meteen als testbaan voor de nieuwe wagens gebruikt.

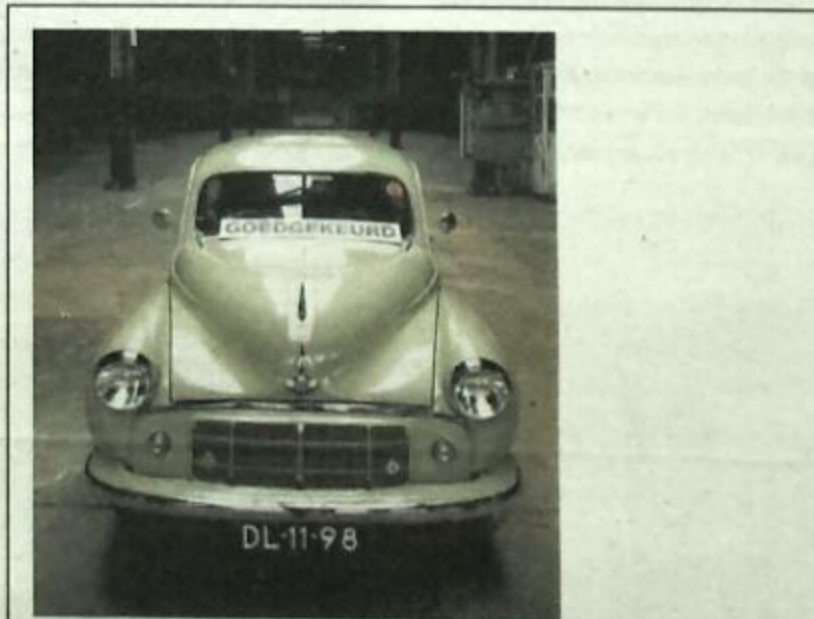
Defensie

In 1953 had Molenaar in Amersfoort eindelijk een eigen assemblagehal gereed, waarna de Morrishal leeg kwam te staan. Enkele jaren later is de hal samen met de andere fabriekshallen in handen gekomen van Defensie dat het terrein tot voor kort heeft gebruikt. De hal is echter altijd de Morrishal blijven heten.

Afscheid

Om afscheid te nemen van de hal voordat deze wordt gesloopt, kwamen de leden van de Morris Minor Club met hun wagens nog één keer bijeen in de hal en reden hierna in defilé naar de Villa Jongerius waarvoor ze allemaal werden geparkeerd. Een bijzonder eerbetoon, en vooral herleving van vroeger tijden van de roemruchte Jan Jongerius NV aan het Merwedekanaal.

André Russcher
a_russcher@hotmail.com

Blikvanger van weloer

Schrijf uw Morrisverhaal

De redactie van De Oud-Utrechter is razend benieuwd of er nog oud-werknemers of andere betrokkenen bij Jan Jongerius NV en Morris zijn die nog mooie verhalen kunnen optekenen over dit stuk autogeschiedenis van Utrecht. Uw anekdotes en verhalen zien we met genoegen tegemoet. Stuur uw bijdragen naar: Redactie De Oud-Utrechter, Postbus 615, 3500 AP Utrecht of mail naar info@deoud-utrecht.nl. Als de respons er aanleiding toe geeft, komen we er in een van onze volgende nummers graag op terug!